

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, M.DCCXI

Sectio Prima. An Decreta Alex. VII. & VIII. & Innocentij XI. sint ex Cathedrâ,
an non?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84777](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84777)

DISPUTATIO II.

De circumstantijs Decretorum Pontificiorum.

SECTIO I.

An Decreta Alexandri VII. & VIII. & Innocentij XI. sint ex Cathedra, an non?

§. I.

Fundamenta dubitandi.

SUMMARIUM.

Aliqui volunt non esse nisi a Papâ ut capite Inquisitionis Rom. n. 1. & 2.

Infallibilitas non convenit Papæ, nisi ut loquenti ex Cathedra, n. 3.

Ea nulli Congregationi convenit, ibid.

Non est de Fide omne, quod dixit D. August. ibid.

Eximia Divi Aug. de se loquentis modestia, n. 5.

Summa absurda, si dicta Decreta non sunt a Papâ, n. 6.

Fundamenta opposita, n. 7. 8.

Hispana Inquisitio quando instituta, Romana quando? n. 10.

N. 1.

UDIVI, & legi, aliquos non vulgaris doctrinæ viros, & quidem non esse paucos, colligi potest ex Lumbier tom. 1. in annotatione ad decretum Innocentij, & ex P. Moya tom. 1. d. 8. quæst. 6. per totam, sed præcipue à n. 25. & ex P. Card. tom. 4. disp. 1. n. 99. cum enim hi DD. diverlis in Regnis, & Universitatibus vixerint, videtur in quolibet non defuisse, qui sequentem doctrinam docuerint. Dicunt ergo Decretum Innocentij, & utriusque Alexandri (eo modo, quo de Decreto Urbani

Lumb.

P. Moy.

P. Card.

N. 2.

VIII. damnantis duplex pro unâ Missâ stipendium, & esse licitum partem stipendij sibi retinere, datâ alterâ parte alteri Sacerdoti, ut celebret, docuerunt expressè Velasco, Cassiag, Delgadillo apud Moyam tom. 1. tr. 3. l. c. n. 2.) dicunt, inquam, dictum non esse ex Cathedra, seu non esse Decretum Alexandri, & Innocentij, ut Pontificum, sed esse eorum Pontificum, ut sunt Caput Inquisitionis Romanæ, cujus autoritas licet sit in præcipiendo efficax, seu obliget in conscientia, non minùs ac alterius Principis, non tamen est in declarando infallibilis; infallibilitas enim non est privilegium nisi Papæ ut loquentis ex Cathedra, aut legitimi Concilij Generalis, ut certum est apud omnes, ait

N. 3.

P. Card. P. Card. tom. 1. d. 9. n. 181. adeoque meri-

tò P. Giballinus lib. 5. de Scientiâ Canonica cap. 4. quæst. 6. n. 25. rejicit Gravinam tom. 4. contr. 5. art. 5. pag. 110. dicentem omnes Romanas Congregationes, Inquisitionis, Rituum, & alias errare non posse, esto hunc domesticum M. Jo. Mart. de Prado tr. 7. de Pœnitentia quæst. 3. dub. 2. n. 41. interpretetur locutum de toto Collegio Cardinalium, & in doctrinâ fidei, quod piè credi potest non defecturum à fide: verum si M. Gravinæ hoc tantum docet, nihil speciale docet; nam piè etiam credi potest nullam integram Religionem, aut Universitatem defecturam fide: cur ergo tam magnificè extollit infallibilitatem, quæ tota requiritur ad piam credulitatem, & cuique Religioni, aut Complutensium, vel Salmaticenium Academicæ appartari potest? Similiter meritò Abulen- sis in Defensorio p. 2. cap. 81. quem sequitur Em. Aguirre, tom. 1. in S. Anselm. d. 2. & tom. 3. d. 136. sect. 2. & 3. rejicit aliquos modernos eâ tenacitate S. Augustino addictos, ut dixerint esse de fide, quicquid Augustinus scripsit in libris de Gratiâ; & idem Alexander VIII. rectè damnavit has duas, Futilis, & toties convulsa est assertio de Pontificis Romani supra Concilium Œcumenicum autoritate, atque in fidei questionibus decernendis infallibilitate. Ubi quis invenerit doctrinam in Augustino clarè fundatam, illam absolvi potest tenere, & docere, non respiciendo ad ullam Pontificis Bullam. Illa enim damnatur, quia negat Papæ infallibilitatem extra Concilium; hæc damnatur, quia illam concedere videtur Augustino. Vid. citatum Aguirre, & Herinx tom. 2. tr. 6. de Gratiâ §. 4. in Prolegomenis. Immo lege eundem S. Augustinum de se lo- quentem lib. de Bono perleverantia cap. 21. ubi ait: Neminè vellem sic amplecti omnia mea, ut me sequatur, nisi in ijs, in quibus me non errare perspexerit. Nam propterea nunc facio libros (loquitur de libris Retractionum, quos tamen non perduxit ad finem) in quibus opuscula mea retractanda suscepì, ut nec me ipsum in omnibus me secutum fuisse demonstrarem. Hæc D. Augustinus modestissimè de se sentiens, quia omnium doctissimus.

P. Gib.

Gravin.

M. Mart.

Abulen.

Em.

Aguirre.

N. 4.

Alex.

VIII.

Herinx.

S. Aug.

N. 5.

N. 6.

duxi

duxi hanc quaestionem ex professione agitare; si enim Decretum Innocentij ex. gr. (idem dic de alijs) est ab Innocentio ut Capite Rom. Inquisitionis, sequitur primò, quod ubi hæc locum non habet, non obligabit. Secundo, quod non erit omnino certum, si ve fide Divina, ut docui, si ve certitudine Theologica, ut docent alij, esse illicitum quod Papa declarat illicitum, sed ad summum erit moraliter certum, eo modo, quo est tantum moraliter certum opinionem damnatam ab Inquisitione ut improbabilem, esse talem, non autem erit infallibile; atque adeo poterit saltem successu temporis apparere argumentum aliquod, quod hanc damnationem enervet. Tertiò, quia actum erit de omni eo, quod in favorem Papæ adducitur, & de obligatione non opinandi oppositum sine hæresi, aut errore in fide; erit enim de subiecto non supponente, & quotquot docent hoc decretum esse Innocentij, ut puri Præsides Inquisitionis universales Rom. ridebunt nostra argumenta, immò actum erit de Decretis Alexandri VII. damnantis 45. propositiones, de Decreto Clementis VIII. damnantis absolutionem inter absentes, Urbani VIII. damnantis duplex pro una Missa stipendium, nullum enim, ait P. Moya *tom. 1. tr. 3. d. 8. quest. 6.* ex illis decretis publicatum est in Hispania: ergo in Hispania nulla erit obligatio repudiandi opiniones à Clemente VIII. Urbano VIII. & Alexandro VII. damnatas; etsi enim daretur leges Pontificias obligare etiam, ubi non sunt promulgatae, (de quo *Sell. sequenti*) negabunt tamen has esse leges Papæ ut Pastoris universalis, sed ut Capitis Inquisitionis Romanæ. Jam audiamus fundamenta hujus opinionis, quæ nuper Complutensis suis Auditoribus dictavit.

N. 7. Argumentum est: quia decretum certò Pontificium non solet emanare ab Inquisitione, nec à Papa, ut Præsides illius, nec ab Inquisitionis Notario subscribi; immò quid amplius desiderari potest ad decretum, ut certo non sit Pontificium, sed sit à Papâ, ut Præsides Inquisitionis Romanæ, quàm quòd sit à Papâ in Generali Inquisitione Præsidente, & quòd opiniones damnatæ subiectæ fuerint DD. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem, & quòd idem decretum sit à Romanæ Inquisitionis Notario subscriptum: sed decretum Innocentij est tale, ut constet, tum ex titulo, ait enim, *Decretum SS. D. N. Innocentij XI. in Generali Congregatione S. Romanæ, & Universalis Inquisitionis*; tum ex procemio, ait enim opiniones damnatas subiectas fuisse Em. DD. Cardinalibus contra hæ-

Tom. I.

reticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus tum ex fine decreti, subscribitur enim nomē Notarij S. Romanæ, & Universalis Inquisitionis: ergo illud Decretum Innocentij non est Pontificium, est enim à Papâ, ut Præsides Inquisitionis Romanæ: ergo non obligat, nisi Inquisitionis Romanæ subiectos.

Confirmat primò: Decreta certò Pontificia hoc tenore incipiunt, *Ad perpetuam rei memoriam*, & subscribuntur à Datario, ut patet in Bullis: sed Decretum Innocentij, & Alexandri VII. & VIII. incipit, *In Congregatione Generali S. Romanæ, & Universalis Inquisitionis habitâ in Palatio Apostolico Montis Quirinalis coram SS. D. N. Innocentio* (idem dic de Decretis utriusque Alexandri) *Divinâ Providentiâ Papa XI. ac Em. & Rev. DD. S. Rom. Ecclesie Cardinalibus, in totâ Republicâ Christianâ adversus hæreticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus à Sede Apostolicâ specialiter deputatis*: ergo clarè conitat, quod ea decreta lata sint in dictâ Congregatione à Papâ, ut Præsides illius.

Confirmat secundo: Si decreta Alexandri, & Innocentij essent Pontificia, non egerent, ut omnes etiam Inquisitioni Hispaniæ immediate subiectos obligarent, saltem quatenus declaratoria sunt, promulgari in Hispaniâ; qui enim tuentur leges Papæ non obligare, nisi ubi sunt promulgatæ, intelligunt tantum, & loquuntur de legibus Papæ ut præceptivis, non autem ut declarativis; aliâs definitiones Tridentini non obligaret, ubi Tridentinum non est promulgatum, quod est hæreticum: sed dicta decreta eguerunt aliâ, quàm Romanâ publicatione, saltem, ut obligarent Hispanos: (quorum Inquisitionis Tribunal non tantum est quin-quaginta novem annis antiquius Romano, & est etiam Supremum, ait Lumbier *tom. 1. n. 461.* Romanum enim, ait M. Mart. de Prado in Theol. Mor. cap. 3. de Legibus *quest. 7. n. 9.* institutum fuit à Paulo III. anno 1542. Hispana autem Inquisitio instituta fuit anno 1483. aiunt Paramus *lib. 2. de Origine Officij S. Inquis. titulo 2. cap. 1. & Carenæ de Officio S. Inquisit. p. 1. tit. 3. & 5. fusc*) ut expressè tradit apud P. Moyam *n. 21.* Leander à Murcia *tom. 2. lib. 4. d. 1. & 3.* & alibi, ubi nunc probat, nunc supponit decreta Alexandri VII. post quæ scripsit, non obligare Hispanos, quia in Hispaniâ non fuerunt promulgata, & docet aliquas ex damnatis ab Alexandro, ut videri potest apud Torrec. *diff. 3. a. n. 3.* qui citat loca, & opiniones Murciæ, & alias, quas Gavarrri in sua Praxi docuit post eadem Alexandri decreta.

D

creta.

N. 8.

N. 9.

Lumb.

M. Mart.

Param.

Carenæ

Murci

Torrec.

Gavarr.

N. creta. Addi potest, quòd si Decretum Innocentij est Pontificium, cur Innocentius petijt à Generali Inquisitore Hispano, quòd ille suo, non autem Rom. Pontificis nomine, propositiones à se Romæ damnatas suo edicto in Hispaniâ damnet: certè si esset Pontificium, non egeret saltem ut declaratorium aliâ promulgatione, & multò minùs aliâ prohibitione: sed Innocentius petijt hoc ab Hispano Inquisitore, qui suo, non autem Papæ, nomine decrevit, & præcepit, ut Hispani implerent Decretum Innocentij, quòd sanè pliusquam otiosum esset, si Innocentij Decretum esset Pontificium, non minùs, ac si Parochus suis ovibus præciperet ea, quæ ipsè præcepit Episcopus: ergo tale decretum non est Pontificium. Minor probatur ipsi ferè edicti Inquisitionis Hispanæ verbis, quæ ad extensum recitantur à Filgu. in Lucernâ decretali in Anteloquio pag. 10. Nos D. Diego Sarmiento de Valladares Inquisidor General en todos los Reynos, y Señorios de su Magestad, &c. Por quanto Innocencio XI. en Congregacion General de la Santa, y Universal Inquisicion de Roma decreto, que debian ser condenadas, como condenò, 65. proposiciones.... Por tanto por las presentes mandamos a todas.... que cumplan el dicho Decreto. Ecce ad oculum, Generalis Hispaniæ Inquisitor non promulgat Decretum Romanum, sed aliud novum pro Hispaniâ edit; hoc enim significat, to mandamos por las presentes: ergo Decretum Innocentij non fuit Pontificium.

N. Hinc inferitur, quòd cum propter rationes adductas sit ad minimum valde dubium, an hæc Decreta Alexandri, & Innocentij sint Pontificia; & ex doctrina communi, in omni dubio saltem juris, præcepti, aut declarationis, lex, præceptum, & declaratio non obligent, quia melior est conditio possidentis, possessio autem est pro libertate; hinc cum dubium sit, an ea Decreta sint Pontificia, & multò magis, an sint definitiones Pontificiæ, consequenter, nec ut declarativa, nec ut præceptiva obligant, nisi eos, qui Romanæ, non autem Hispanæ Inquisitioni subiecti sunt: nõ ut declarativa, quia licet Decreta Papæ, ut Generalis Fidei Inquisitoris, sint gravissimæ autoritatis, hæc tamen autoritas est in docendo fallibilis; nam assistentia Spiritus S. non est promissa Papæ, nisi ut Capiti totius Ecclesiæ, non autem ut Capiti Inquisitionis Romanæ: non ut præceptiva, quia Hispani non sunt subiecti Inquisitioni Romanæ: ergo Hispanos non obligant; & ideo post Alexandri Decretum aliqui adhuc docuerunt aliquas ex damnatis, quia Decreta Alexandri non fuere ab Hispano Inquisitore pro-

mulgata. Quòd si Decretum Innocentij ut præceptivum obligat Hispanos, est, quia confirmatum, & innovatum fuit ab Inquisitione Hispanâ. Si autem quæretur, ad quid Decretum Hispanæ Inquisitionis Hispanos obliget: dico obligare eos sub gravi ad non sequendas, practicandas, docendas opiniones ab Innocentio damnatas, nam obligat ad implendum omnia, quæ Innocentius in suo Decreto præscribit. Similiter obligat non tantum sub gravi, sed etiam sub cenura excommunicationis latæ sententiæ ad denuntiandum Tribunali quemlibet, qui ei Decreto quomodolibet contraveniat. Hec ferè Complutensis Doctor, qui tandem concludit, quòd licet sententia hæcenus à se probata, videatur sibi probabilissima, attamen, ut illi certò se fidat, expectare aliorum iudicium, seque ignorare, cur hanc sententiam illi docere non audeant, qui suppresso nomine apud M. Lumbier, & P. Cardenas, Lumb. veram putant; neque enim quidquam de P. Card. trahit Papæ authoritati, in quem tam peccari potest per excessum, dicendo ejus Decreta esse Pontificia, cum constet non esse talia, vel saltem non constare esse talia, quam per defectum negando esse talia, dum constat esse talia.

§. II.

Praambula ad veram sententiam.

SUMMARIUM.

Papæ autoritas infirmatur à scrupulosis questionibus, n. 12.

Ubi agitur de rei quidditate, communi definitioni standum, n. 13.

Quid sit loqui ex Cathedrâ, & unde cognosci possit? n. 14.

Mens TT. ibid.

Semper in eâ sententiâ fui, quòd Pontifici- N. cis autoritas plurimum à scrupulosis 12. questionibus infirmetur, non minùs ac veritas nimis subtilitatibus implicatur. Scio easdè à TT. non nisi sincere studio veritatis tractari; vereor tamen, ne ipsèd trices, quibus veritatem venari conantur, eandem potius opprimant. Explico me. Certum de fide est Papæ loquenti ex Cathedrâ, & totam Ecclesiam instruenti, infallibilem Spiritus S. assistentiam promissam, & Papæ ita loquenti cõco intellectus obsequio credendum. In hoc omnes TT. consentiunt. Jam rogo, quid utilitatis inde proveniat, an sine Concilio dicendus sit Papa loqui ex Cathedrâ? an ad locutionem ex Cathedrâ matura præcessisse debeat deliberatio? an ad maturam deliberationem

tionem necesse sit, ut Papa à TT. & Cardinalibus consilium petat? an antequam loquatur, debeat Papa certificari per miracula de veritate, quam loqui vult? an debeat particularem habere veritatis evulgandæ revelationem? an tantum in quaestionibus iuris, an etiam facti sit infallibilis? an ut locutio Papæ sit ex Cathedrâ, debeat uti voce definitio, definitio? Sanè hæc, & sexcenta alia dubia, quo curiosius Papæ ex Cathedrâ vocem scrutantur, eò vehementius inconcussam ex fide veritatem labefactant. Cum enim nullum ex recensitis, & non recensitis dubijs sit, quòd & in sui favorem Patronos, & contra se Adversarios non agnoscat, & plerumque tam Patronos, quam Adversarios solas congruentias afferre possit, si veritas Catholica de assistentia Spiritus S. promissâ Papæ loquenti ex Cathedrâ, ab illis pendet, unque vix unquam dabitur obligatio credendi Papæ loquenti ex Cathedrâ, nam negari potest dari circumstantias ad talem locutionem requisitas, cum plurimæ ex illis supponantur potius, quam probentur, aut probari possint. Ita accidit maiori longè evidentia, & periculo in præfenti. Velle, quòd ut Papa loquatur ex Cathedrâ, necessarium sit, ut ejus decretum non sit editum in Inquisitione, ut incipiat ad perpetuam rei memoriam, ut non sit subscriptum à Notario Inquisitionis, sed à Datario, ut sit motu proprio, & per specialem Bullam independentem ab Inquisitione emanatum, est tot, & tantis tricus authoritatem Papæ alligare, ut vix unquam constare possit, quandonam loquatur ex Cathedrâ, aut non loquatur. Si enim Doctor Complutensis, & alij suppressio namine, (apud Lumbier, Torrec. Cardenas, Moyam) dicunt Innocentium non loqui ex Cathedrâ, quia ejus decretum nō incipit, Ad perpetuam rei memoriam, non est subscriptum à Datario, non est per Bullam specialem, sed est editum in Inquisitione, signatum à Notario, &c. utique positis omnibus illis, quòd sit per Bullam, quòd subscriptum à Datario, quòd incipiat, Ad perpetuam rei memoriam, veniet alius, qui his non contentus, negabit his etiam positis Papam loqui ex Cathedrâ, vel quia non audivit Concilium, vel quia non audivit, nisi Romanos Theologos, non autem aliarum Universitatum, vel quia Papa, utpotè minime Theologus, non intellexit Theologorum decisiones; & sic actum erit de obligatione credendi, quæ Papa docuit: nam nulla datur obligatio credendi quòd Papa docet, nisi detur moralis saltem certitudo, quòd Papa doceat ut Papa: sed suppositis his, & alijs dubijs, à Tom. I.

quibus dependentem faciunt Pontificiam declarationem, vix unquam dari potest certitudo moralis quòd locutio sit Papæ ut Papæ: ergo ferè numquam dabitur obligatio credendi, quòd Papa loquitur, & ei obediendi. Nè ergo res Ecclesiæ, & Fidelium conscientijs adeo pernecessaria, qualis est Magisterium Papæ in materiâ fidei, & morum, reddatur incerta, & obscura, tria discutiam. Primum, quid sit Papam loqui ex Cathedrâ? Secundum, undenam cognoscere possimus eum loqui ex Cathedrâ, an tantum ut Doctorem, & Præsidem privatum? Tertium, an uterque Alexander, & Innocentius locuti sint ex Cathedrâ?

Circa primum, putabo me satisfecisse, si N. sensum Theologorum referam; in quaestio-
nibus enim de rerum quidditate, communi
standum est definitioni; nisi enim in defini-
tione conveniamus, actum erit de cæteris ad
essentiam sequentibus; & ideo rectè Aristot.
& S. Th. post *an est*, ponunt semper quæ-
stionem *quid est*, ante omnes alias de eadem
re quaestiones. En igitur sinceram Theolo-
gorum mentem. Exc. Rocaberti *rom. 1. lib.*
1. cap. 3. n. 250. ait, quòd tunc Papa deci-
dit ut Caput Ecclesiæ, quando facit quod in
se est, nempe cum utitur *Consilio Cardinalium,*
& Doct. Virorum, ubi errare non potest. P.
Suar. *lib. 1. contra Regem Angliæ cap. 3. n.*
16. ait, tunc Papam definire ut Caput Ec-
clesiæ, loqui ex Cathedrâ, docere Eccle-
siam, loqui ut Magistrum, Doctorem, & Pa-
storem Universalem totius Ecclesiæ: (sunt
enim synonyma, ut etiam notat P. Carden.
rom. 4. diff. 1. n. 89.) tunc, inquam, quando
aliquid definit, vel approbat tamquam creden-
dum, aut observandum ab universâ Ecclesiâ. P. P. Val.
Val. tom. 3. d. 1. quæst. 1. p. 7. §. 40. post-
quam dixit Papæ definienti esse standum, ait:
*Toties autem cum ipsi auctoritate uti creden-
dum est, quoties universam Ecclesiam obligat
ad recipiendum veritatem definitam; idem re-
petit quæst. 7. §. 42. ab initio; & quæst. 6. §. 39.*
ait, tunc Papam definire ut Summum Pon-
tificem, & ut Ecclesiæ Caput, quando De-
cretum edit pro universâ Ecclesiâ, quòd vel-
let à Fidelibus indubitanter admitti. In idem
venit P. Gibalinus *rom. 2. lib. 5. cap. 3. n. 17.*
de Scientiâ Canonica, & P. Carden. *l. c. n. 95.*
M. Canus *lib. 6. de locis cap. 8. in respon-*
sione ad ultimum, quando iradit aliquid,
quod pertinet ad communem Ecclesiæ utilitatem.
P. G. Hurt. *d. 11. de Fide diff. 15.* ait, tunc P. G.
Papam loqui ut privatum Doctorem, quando
aliquid docet non intendendo obligare Ecclesiam
ad id amplectendum; tunc autem ut Summum
Pontificem, quando aliquid docet ut superior in-
tenden-

D ij

- tendendo obligare ad amplectendum illud.* Filg. in Censurâ Pont. pag. 58. ait ex P. Suar. tunc loqui toti Ecclesie, cum obstringit sub præcepto S. Obedientia omnes Christi Fideles, ut indubitanter admittant contentum in Decretis.
- Diez. Diez de Prado l. p. §. 1. Hispano idiomate fideliter in Latinum translato: Tunc Papa loquitur ut Doctor privatus, quando non utitur autoritate, quam habet ut D. Petri Successor, sed tantum autoritate particulari, quâ gaudet ratione sua prudentie, experientie, scientie; tunc autem ut Caput Ecclesie, quando loquitur ex Cathedrâ, seu quando definit, & determinat aliquid utens totâ autoritate, quâ gaudet ut Christi D. Vicarius, & Petri Successor. Herinx tom. 3. d. 6. n. 88. tunc Papam loqui definitivè, seu ex Cathedrâ, non tantum dum hoc explicite dicit, sed etiam dum implicite significat, ex. gr. cum significat aliquid ab omnibus credendum. P. Palao tom. 1. tract. 4. d. 1. p. 5. §. 3. n. 4. quando statuit aliquid a totâ Ecclesiâ observandum. P. Arldekin tom. 1. qu. est. 3. de author. Pontif. ait, tunc Papam autoritatè summâ definire, quando universæ Ecclesie aliquid proponit, & mandat sub anathemate recipi à totâ Ecclesiâ idem repetit quæst. 6. Torr. diff. 3. n. 40. Hispanè ait, quando docet universam Ecclesiam instruendo oves, ut discernant inter bona, & mala pascua. P. Moya tom. 1. tr. 3. d. 8. quæst. 6. n. 23. quando declarat aliquid in universâ Ecclesiâ. P. de la Fuente Hurtad. diss. 1. quæst. 18. quando præcipit aliquid observandum autoritate Omnipotentis Dei, ac Vicarius Jesu Christi; & latè explicat, quid veniat per nomen Cathedræ. Caram. lib. 1. Theol. Mor. Fund. n. 254. cum toti Ecclesia declarat se definire articulos, quos vult teneri de fide, & ut tales suscipi, & credi à totâ Ecclesiâ, neque esse de essentia definitionis hujusmodi, quod illa accipietur. Vid. C. Bellarm. tom. 1. in Indice, verb. Pontifex, plurima, C. de Lugo, P. Bernal, P. Oviedo. P. Petrum Hurtado de Fide, & Neußer d. 1. quæst. 15. pag. 11.
- Circa secundum, undenam discerni possit, quandonam Papa loquitur ex Cathedrâ, quâdo ut Doctor privatus? Resp. 1. quâmvīs hoc dubium affinitatem habeat cum antecedenti, qualem habet effectus cum causâ, logè tamen aliud est; eo modo, quo aliud est, quid sit homo, aliud, undenam discernere possim hunc esse hominem; aliud est, quid sit differre specie Philosophicâ vel Theologicâ; aliud undenam discernere possim, hæc inter se differre specie. 2. Resp. quod cum hoc dubium, ficut & præcedens, apud neminem nequidem obiter, nisi post hæc à me scripta agitatū viderim, quàm à solo deinde P. de la Fuente diss. 1. quæst. 17. & 18. dicendum

puto, quod ex re, quam loquitur, ex modo loquendi, & ex personis, quas alloquitur, facile discerni possit, quandonam Papa loquatur, ut privatus Doctor, quando ut Magister totius Ecclesie. Sicut enim Papa ut Magister totius Ecclesie loquitur in materiâ fidei, quando vel dicit se explicare fidem, vel asserentes oppositum esse hæreticos, vel aliquam doctrinam anathematizat, vel jubet, ut omnes hoc credant; econtra loquitur ut privatus Doctor in materiâ fidei, dum ad aliquam Ecclesiam particularem, aut personam scribit, (nisi indicet se definire) ita Papa tunc loquitur ut Magister totius Ecclesie in materiâ morum, quando totam Ecclesiam alloquitur, & vult, ut indubitanter admittat, quod decernit, & obligat sub excommunicatione sibi soli reservatâ; tunc autem ut privatus Doctor in materiâ morum, quando defunt, vel omnes, vel pleræque circumstantiæ. Notat autem rectè Card. Bellarm. C. Bel. lib. 2. de Concilijs cap. 12. & ex eo Herinx, Herinx. quod quoties Papa loquitur per modū opinantis, ex. gr. cum dicit, *Ita apparet, ita opinamur, est verosimilius*, loqui ut privatum Doctorem; similiter cum aliquid assert præter illud, de quo tunc est quæstio, adeo ut Papa in rationibus, quas assert, sustineat potius personam Doctoris disputantis, quam Judicis definitivis. Demum in ipsis etiam Decretis de fide, non verba, sed tantum sensus ad fidem pertinent, nisi de ipso verbo sit disputatio. Vid. Card. Bellarm. Herinx, P. P. Val. Val. II. cc. & Gravinam 2. p. tom. 4. pag. 153. M. Gr.

§. III.

Vera sententia.

SUMMARIUM.

Dicta Decreta sunt ex Cathedrâ, etsi opiniones disceptæ fuerint in Inquisitione, n. 15.
Doctores, n. 16.
Rejicitur aliquorum ratio, n. 17. 18. 19.
Tunc Papa loquitur ex Cathedrâ, cum vult Decretum suum ab omnibus admitti, n. 20. 21.
Finit Decretorum, n. 23.
Quantum profunt ea Decreta, si sunt à Papâ, ut Papâ, tantum obsunt, si non sunt, n. 25.
Inductio similitum Decretorum Papæ, ut Papæ, n. 26.

Dico, quod licet discussio propositionum N. ab Alexandro VII. & VIII. & Innocentio XI. damnatarum facta fuerit in Generali Inquisitione Romanâ, attamen Decreta illas damnantia non sunt ab illis, ut Capite Romanæ Inquisitionis, sed ab illis ut loquentibus ex Cathedrâ, & ut Capite totius Ecclesie Catholice.

Hanc sustinent quotquot post Innocentium

N. 16. Lumb. Filg. 19. P. Carden. tom. 1. d. 9. cap. 20. art. 2. & 3. & tom. 4. disp. 1. cap. 4. & P. Moya, qui etiam ante Decretum Innocentij Tomum primum impresserit, attamen docet, quod nos adduxit distinctionem eorum, qui dixerunt Decretum Alexandri VII. non esse ab eo ut Capite totius Ecclesiae, sed ut Doctore particulari, ait: *Audis nonnullos ita distinguere, sed apud me non bene audiunt*; & paulo infra ait: *Res sane gravissima est, & digna, quae Ecclesiae iudicio expresse discernatur; secus ob nullius auctoritatem ab asserto dimovear*; id est, à dicendo tale Decretum Alexandri esse ab eo ut Capite totius Ecclesiae. Jure merito tātus Vir hac dixit, alias de plerisque Decretis actum erit; praesertim si vera esset sententia eorum, qui docent similia Decreta Pontificum, esto sint gravissimae auctoritatis, non tamen sufficere ad tollendam probabilitatem opinionum damnatarum, quos recenset idem P. Moya l.c. an. 2.

N. 17. Lumb. Filg. Torrec. Ut autem opinio solide pro rei gravitate probetur, adducam prius aliorum rationes, refutando quas puto in solidas, & amplectendo solidas. Prima, cui nititur Lumbier, Torrec. Filg. est: Ut haec Decreta omnes obligent, satis est ea promulgatio, quae facta est, ut omnes obligarentur, si opiniones fuissent damnatae maiori censurā, sed si damnatae essent maiori censurā, ex. gr. ut haeretice, ut ea Decreta obligarent omnes, satis esset, ut essent moraliter certi, quod ea Decreta lata fuissent, esto non essent hic promulgata: ergo nunc hoc modo obligant. Confirmant paritate à pluribus laudatā: Sicut, si alicui moraliter certo constet hunc cibum esse venenum, tenetur quilibet hoc sciens ab eo abstinere; ita à pari, si certo moraliter constet hanc doctrinam non esse sanam, tenetur eam deicere: sed etsi Decreta Alexandri non sint in Hispania promulgata, est certum moraliter Hispanis ratione Decreti Alexandri publicati Romae, doctrinam damnatam esse noxiam: ergo Decreta Pontificis, saltem quatenus declaratoria, & doctrinalia, non egent nisi promulgatione factā Romae, ut omnes obligent. Ita citati. Sed contra primo: quia resolutio hujus questionis, an Decreta Alexandri sint Pontificia, an tantum Pontificis ut Praefidis alicujus Congregationis, non pendet ab illā questione, an Leges Pontificiae quatenus declaratoriae obligent etiam, ubi non sunt promulgatae.

gatae, de quā infra; quapropter ut argumentum concluderet, (& quidem, ut hoc unice concludat, nempe satis esse, ut Lex Pontificia sit Romae promulgata, ut Hispanos obliget, hoc enim tantum concludit) debuissent Adversarij prius probasse ea Decreta Alexandri, & Innocentij esse Pontificia; si enim talia certo sunt, tunc dico, quod quatenus declaratoria sunt, obligant omnes, qui certam de illis notitiam habent, etsi non sint Romae promulgata. In forma responderi posset distinguendo: Ut haec Decreta, si sunt Pontificia, omnes obligent, satis est ea promulgatio, &c. concedo maiorem; si non sunt Pontificia, nego maiorem, & distinctā eo modo minori, nego consequentiam. Ratio est: quia, ut recte ad hoc argumentum Doctor Complutensis, maior, vel minor obligatio non tam defumitur à maiori, vel minori censurā, quā à maiori, vel minori auctoritate infallibili, aut fallibili, eas censuras ferente: si enim sunt ab auctoritate infallibili, seu Pontificia, obligant ubicumque omnes; si autem à fallibili, seu ut Praefide Congregationis Romanae, non obligant, nisi ubi sunt promulgata. Probandum igitur erat ea Decreta esse Pontificia, ut rem evincerent. Ad confirmationem dico, quod eo ipso quod Adversarij non probant Decreta Alexandri, & Innocentij esse Pontificia, eo ipso etiam non probant esse à Medico infallibili, atque adeo non esse infallibiliter verum eam doctrinam esse noxiam; unde licet auctoritas Papae pure ut Praefidis sit gravissima, potest tamen occurrere alia gravis ratio, vel auctoritas infirmans auctoritatem fallibilem Papae, ut Praefidis Congregationis; & sic paritas est contra suos Autores: ut enim, si contra unius medici, etsi gravissimi, testimonium, sit testimonium plurium medicorum, qui ratione, & experientia suaderent talem cibū taliter dispositum non esse venenum, liceret eum edere; ita in casu nostro. Haec Doctor Complutensis, & merito.

Secunda ratio est P. Moyae tom. 1. tr. 3. d. N. 8. quest. 6. n. 23. quem laudat, & sequitur Torrec. n. 39. & Filgu. pag. 58. quia, quod Summus Pontifex praemisso Cardinalium examine, & auditis eorum votis declarat in materiā morum, non est cur pari reverentia non sit suscipiendum, ac pro aequē certo habendum, ac si idem in Bullā speciali, & Motu proprio, ut Supremum Caput Ecclesiae declarasset. Sed contra; quia hoc probat, quod aequē certū nobis esse debeat id, quod Papa ut Iudex privatus declarat, ac quod ut Summum totius Ecclesiae Caput: ergo non est aequali reverentia suscipiendum, quia

dum loquitur ut Supremus totius Ecclesiæ Pastor, est infallibilis, non ita, dum ut Præses Inquisitionis.

N. Tertia est ex P. Carden. n. 103. Inter
19. damnatas ab Alexandro VII. est hæc nume-
P. Card. ro octava. *Post Decretum Urbani VIII. licet
adhuc duplicatum stipendium accipere pro unius
Missæ celebratione.* Nunc sic: Decretum Vr-
bani de stipendio duplicato non sumendo
pro unâ Missâ prodijt non minus in Inquisi-
tione Romana, quam Decreta Alexandri, &
Innocentij: sed Alexander VII. declarat il-
lud Decretum Urbani in Inquisitione pro-
mulgatum, esse Urbani non ut Præsidis In-
quisitionis, sed ut Capituli totius Ecclesiæ:
ergo etiam Decreta Alexandri, & Innocen-
tij. Minor probatur: Si Decretum Urbani
esset Urbani ut Præsidis Congregationis,
non esset infallibile, non licere duplex pro unâ
Missâ stipendium recipere: sed est infallibile ex
Alexandro VII. damnannte ejus contradictio-
nem, licet duplicatum pro unâ Missâ stipendium
etiam post Decretum Urbani recipere: ergo est
infallibile non licere. Verum licet argumen-
tum hoc sit ingeniosum, non tamen Adver-
sarios convincet; ut enim dicebant Decre-
tum Urbani fuisse ab Urbano, ut Præside
Inquisitionis, ita hoc idem dicent de Decre-
to Alexandri, adeoque inaniter per Decre-
tum Alexandri probare P. Cardenas, quod
Decretum Urbani fuerit ab Urbano ut Ca-
pite totius Ecclesiæ. Rursus, sicut quia De-
cretum Urbani putabant esse ab Urbano ut
personâ privata, docuerunt Adversarij, ubi
non fuit promulgatum, opinionem opposi-
tam damnata ab Urbano, & putarunt non
esse infallibile, quod non liceat duplex pro
unâ Missâ stipendium accipere; ita arbitran-
tes Decretum Alexandri VII. esse ab eo ut
personâ privata, dicent non esse infallibile,
non licere duplex pro unâ Missâ post De-
cretum Urbani stipendium recipere.

N. Itaque probatur primò. Toties Pontifex
20. loquitur ex Cathedrâ, quoties edit Decre-
tum pro totâ Ecclesiâ Catholicâ, & vult il-
lud ab omnibus indubitanter admitti, & fert
sententiam excommunicationis sibi soli re-
servatam ipso facto incurrendam à quocum-
que cujuscvis status, & dignitatis homine,
qui ei quomodocumque contraveniat, &
prohibet in virtute S. Obedientiæ, & sub
interminatione Divini judicii omnibus etiâ
specialissimâ notâ dignis, ne aliquam ex
damnatis ad praxim deducant: sed ita se ge-
runt uterque Alexander, & Innocentius in
suis Decretis: ergo loquuntur ex Cathedrâ.
Maior est omnino certa, quam ut calculo
Theologorum firmarem, §. elapso plurimos

adduxi; in definitionibus autem standum est
iudicio Authorum; alias si cuilibet permil-
sum esset novas condere definitiones, omnis
quæstio ad definitionem reduceretur, & ni-
hil certi in ulla re haberi posset. Minor pro-
batur: nam in titulo Decreti expressè dici-
tur, *Decretum SS. D. N. Innocentij*, quod ite-
rum repetitur: ne autem ulla daretur ansa
Adversarijs dicendi, esse Decretum Inno-
centij ut Præsidis Inquisitionis, immò esse
Decretum Innocentij, ut ex Cathedrâ, Pa-
pa in eo Decreto alloquitur omnes Christi
Fideles; & in Proœmio trahit pro suâ locu-
tionis motivo, fecernere salutaria ovium si-
bi creditarum pascua à noxijs, quod est mu-
nus Pastoris: ut enim Christus D. D. Pe-
trum in Caput totius Ecclesiæ inauguravit
per ea verba, *Pasce oves meas*, ita Innocentius,
& uterque Alexander, ut ostendant se lo-
qui tanquam Caput totius Ecclesiæ, eadem
Pastoris, ovium, pascuorum metaphora
utuntur. Rursus Innocentius, & Alexander
volunt, ut omnes indubitanter admittant
sua Decreta, sub pœnâ excommunicationis
sibi servatâ contra defendentes, edentes, dis-
putantes; & sub interminatione Divini Ju-
dicii prohibent, ne ullam, quicumque ille
sit, præcipient: ergo talia Decreta sunt ex
Cathedrâ. Confirmo ex clausulâ Decreti In-
nocentij, qui præcipit, ut omnes in virtute
S. Obedientiæ caveant in disputationibus, &
prædicationibus ab omni censurâ, notâ, &
convitijs contra propositiones inter Catho-
licos controversas, donec à Sanctâ Sede re-
cognite, feratur de illis iudicium: ergo Inno-
centius supponit ut certum, à se damnatas
esse à Sanctâ Sede recognitas: sed proposi-
tiones esse à Sanctâ Sede recognitas, est for-
maliter idem, ac esse iudicatas à Papâ ut lo-
quente ex Cathedrâ: ergo Innocentius in suo
Decreto loquitur ex Cathedrâ. Idem pro-
portionaliter dicito de utriusque Alexandri
Decretis.

Quapropter P. de la Fuent. Hurt. quæst. 19. N.
n. 138. dixit adeo clarum esse, inspecto co-
21. rum Decretorum textu, quod ea Decreta
P. de la
fuerint immediatè à Summis Pontificibus, Ale-
xandro, & Innocentio, & non ab Inquisi-
tione, ut non possit in dubium vocari. Ne-
que enim, ait citatus Doctor, ab aliquâ par-
ticulari Congregatione emanarunt, cui Pa-
pa decisionem commiserit, nec eo consulto
prodierunt, aut *facto verbo cum Sanctissimo*, ut
in plerisque Decretis Congregationum ac-
cidit; sed ipse Pontifex est, qui loquitur; ip-
se qui Cardinales, & T. T. audit; ipse sta-
tuit, ac decrevit, & damnavit, ut scandalo-
sas, & præcepit, ne in posterum praticaren-
tur;

tur, & in disputationem vocarentur: Cum autem omnia non potuerint fieri à Papà ut personà privata, planum est, Decreta ab eo emanasse, ut est Caput Ecclesię, & Iudex controversiarum moralium, adeoque sunt Decreta Sedis Apostolicę suā propriā auctoritate utentis, & esse infallibilia, quomodoque deinde vocentur, sive ex Cathedrà, sive ex Tribunali. Hęc P. de la Fuente.

N. 22. Secunda ratio sumitur ex censurâ excommunicationis *solī* Papę præterquam in articulo mortis reservata: quæro enim, vel talis censura est lata à Papà ut Papà, vel ut puro Inquisitore Generali? si à Papà, ut Papà: ergo etiam Decretum damnans opiniones est à Papà ut Papà; aut si hoc non est à Papà ut Papà, nec excommunicatio. Ratio est mihi certa: quia contra censuram latam à Papà ut Papà itant omnes Adversarij observationes, quibus tentat suadere Decretum non esse à Papà ut Papà: dicam enim ego, quod ut censura sit à Papà ut Papà, non debeat ferri per Decretum ab Inquisitione emanatum, nec ab ejus Notario subscriptum, &c. Si autem dicatur eam censuram non esse à Papà ut Papà: ergo non est *solī* Papę reservata, quia est principium apud T. T. certum in materia de censuris, & Legibus, ei convenire potestatem tollendi reservationem, & legem, cui competat auctoritas legem condendi, & reservandi: ergo si ea censura non est à Papà ut Papà, non est ei *solī* reservata; sed Adversarius hoc merito negat, tum quia Decretum expresse dicit eam *solī* Papę servatam, tum quia Hispanus defendens aliquam ex damnatis non esset necessarius à Papà absolvendus, sed satis esset, ut ab Inquisitore Generali Hispano; ut enim Hispanus in Hispaniā vivens non est subiectus censuræ latæ, ab Inquisitore Romano, (ut Hispani docent) ita ab eā non est absolvendus ab Inquisitore Romano. Cum igitur censura sit lata à Papà ut Papà, nec alius possit ferre censuram *solī* Papę servatam, nisi solus Papà, certò moraliter infertur Decretum, quo ea censura intimatur, esse à Papà ut Papà; quia enim vel apparenti ratione suadebitur mihi, vel quod Decretum sit à Papà, ut Capite Inquisitionis Romanę, censuram autem esse à Papà ut Capite totius Ecclesię; vel quod censura sit etiam à Papà ut Capite Inquisitionis, reservatio autem, & absolutio danda sit à Papà ut Capite totius Ecclesię. Fateor me hæc non intelligere.

N. 23. Tertia ratio sumitur ex fine Decretorum Alexandri, & Innocentij; finis enim, & motivum, ut constet ex Decretis eorum Pon-

tificum fuit revocare oves Ecclesię, sibi ut Summis Ecclesię Pastoribus commissas, à spatioſa perditionis via; quo posito, ita arguo. Finis Innocentij, & utriusque Alexandri fuit revocare, damnando mala pascua, ad salubria Ecclesię pascua *omnes* Christi Fideles, nam Decretum omnes alloquitur: sed hunc finem dicti Pontifices obtinere non poterant, si præcisè se gessissent ut Caput Inquisitionis; possunt autem eum efficaciter obtinere, si se gerant ut Caput Ecclesię: ergo debuerunt se gerere in dictis Decretis ut Caput Ecclesię. Maior est certa ex Decretis. Minor etiam est certa: quia Papà præcisè ut Caput Inquisitionis Romanę est fallibilis in declarando, immò eidem præcisè ut Capiti ejusdem Inquisitionis, dicunt Hispani, non esse subiectos illos, qui Hispanicę Inquisitioni subduntur: ergo cum Pontifices dicti alloquantur omnes, & efficaciter velint, quod volunt, ut certum est, consequenter dicti Pontifices non possunt non loqui ut Caput Ecclesię.

Confirmo primò: Adversarius concedit N. 24. rationem, à quā Papà motus fuit, fuisse revocare ad arctam salutis viam oves per spatioſam opinionum viam ambulantes; negat autem Papam ea Decreta tulisse ut Caput Ecclesię, sed ut Inquisitorem Generalem, eo tamen animo, ut omnes Fideles revocaret, licet fungens munere puri Inquisitoris Generalis, non posset omnes æqualiter obligare. Hæc Adversarius contra nos; nunc ego contra illum. Si Alexander se gessisset ut Inquisitor Generalis, potens se facile gerere in Decreto ferendo ut Caput Ecclesię, sequitur primò, quod Alexander in re summi momenti habuisset meram velleitatem, cum teneretur, & facile posset habere voluntatem efficacem; hoc autem nullus dabit. Sequela probatur; quia Alexander ut Caput Inquisitionis non potest (ait Adversarius) *omnes* oves obligare: sed Alexander, ut etiam concedit Adversarius, habuit voluntatem revocandi *omnes* Fideles, voluntas autem tendens in impossibile est velleitas: ergo si Alexander decrevit præcisè ut Caput Inquisitionis, habuit meram velleitatem revocandi *omnes* oves. Secundò sequitur Alexandrum pigerrimè, ni dicam fatuè, in salutis negotio se gessisse, quatenus pollens facillimo, & unice necessario medio ad revocandos in salutis viam *omnes* Fideles, (medium autem erat loqui ut Caput Ecclesię) neglexit medium unice necessarium, assumpto medio inutili, & ad finem intentum inefficaci. Tertio sequitur Alexandrum inconsideratè locutum, cum enim non posset præcisè ut Caput Inquisitionis:

tionis; (teste Adversario) alloqui *omnes* Fideles, & *omnibus* imperare, attamen illis *omnibus* imperavit, & *omnes*, nullo dempto, allocutus est cum comminatione excommunicationis. Certè ne levi quidem probabilitatis specie puto dici posse, dictos Pontifices in suis Decretis locutos ut Caput Inquisitionis, nisi probabiles sint deductæ sequentiæ, quod nemo dicet.

N. 25. Confirmo secundo: quia quantum utilitatis Fidelibus provenit ex Decretis, si sint à Papâ ut Capite totius Ecclesiæ, tantum detrahitur, si sint à Papâ ut Capite Inquisitionis. Prima utilitas est, quod necessarium aliquando sit, ut omnes Fideles cognoscant supra se Pontificem tamquam Caput totius Ecclesiæ, & ejus infallibilitatem cæco intellectus obsequio venerentur. Secunda, ut admittant indubitanter, quod Papa præcipit, & rejiciant, quod damnat. Tertia, ut tamquam infallibile tucantur, quod Papa docet ut Caput Ecclesiæ. Cessant autem dictæ utilitates, si Papæ in dictis Decretis se habent ut Caput Inquisitionis. Cessat prima; quia non cognoscitur ut Judex totius Ecclesiæ; secunda, quia, licet ut Caput Inquisitionis sit gravissimæ autoritatis, non tamen tantæ, ut reddat infallibile, quod asserit, tertia, quia infallibilitas non est promissa Papæ ut Capiti Inquisitionis, sed ut Capiti Ecclesiæ Universalis.

N. 26. Quarta ratio sumitur ex perpetuâ similitudine Decretorum interpretatione; securior enim legis interpretatio est consuetudo: sed, ut bene P. Moya n. 23. Decretum Clementis VIII. prohibentis absolutionem inter absentes fuit sub eadem formâ datum in Universalis Inquisitione Romanâ anno 1602. & tamen ita datum, fuit tantâ reverentiâ ab omnibus exceptum, ac si esset, ut verè est, Decretum Papæ loquentis ex Cathedrâ, nec ullus post illud Decretum ausus est docere opinionem damnatam, vel dicere Decretum fuisse Clementis ut Capitis Inquisitionis; immò omnes T.T. ut certum supponere, Decretum fuisse Clementis ut Capitis totius Ecclesiæ; & tale Decretum expressè vocatur à P. Palao tom. 4. tr. 23. d. unicâ p. 5. *Mortuus proprius*, ait enim; sed jam de hac re dubitare non licet, quia Clemens VIII. in Motu proprio, &c. & Joan. Mart. de Prado trahens idem Decretum Clementis in tom. de Pœnit. quest. 3. de qualitate Sacramentalis Confessionis dub. 1. n. 20. dicit esse doctrinam ex Cathedrâ, & à P. Suar. tom. 4. in 3. p. d. 19. sect. 3. in fine, vocatur definitio; ait enim: est sententia certa in gradu à Pontifice definita: P. Kon. quod idè trahit P. Konin. & alij passim: ergo

licet Decreta Alexandri, Innocentij, Urbani, aliorumque Pontificum damnantium aliquas opiniones morales, eodem tenore processerint, non obstat, quin hæc Decreta sint Pontificia, seu ex Cathedrâ. Confirmo ratione initio §. antecedentis adductâ, quam hæc paritate illustro: Magis necessarium est Ecclesiæ scire, quandonam Papa loquatur ex Cathedrâ, quam Hispaniæ scire, quando Rex loquatur ut Rex: nisi dicere velimus, Deum magis egisse causam Reipublicæ secularis, quam Christum D. Reipublicæ Christianæ à se institutæ, & suo sanguine redemptæ; ut ergo Deus subditis dedit discerniculum, quo vocem Regis ut Regis discernere possent à voce Regis ut personæ privatæ; ita multò magis Christus D. dedidit se debuit discerniculum, quo Fideles vocem Papæ ut Capitis totius Ecclesiæ discernere possent à voce Papæ ut personæ privatæ: nullum autem melius discerniculum desiderari potest, quam quod Papa omnes Fideles alloquatur, omnibus præcipiat, & ab omnibus suam decitionem ut indubitatam admitti velit. Sanè vix puto ausurum aliquem tot quasiunculis confundere vocem Regis, ut vix apparere possit, quando Rex loquatur ut Rex; & audebimus tot trices vocem Pontificis implicare, & exigere ut necessarias tot loci, modi, Notarij, sigilli, tituli circumstantiarum examen, in re Ecclesiæ adeo necessariâ, nulla inde utilitas proveniat, quam confusio, ignorantia, & Decretorum Pontificiorum mobservantia. Ego certè paratus potius sum in eam venire sententiam, ut vel negem nobis constare, quando Rex loquatur ut Rex, quam dependentè ab innumeris circumstantijs Pontificis loquelam asserere: longè enim absurdius est Supremum omnium Principem, cujus vox veritas, & vita æterna est, mille tricarum nodis irretire, quam vocem Principis secularis. Apagæ.

§. IV.

Solvuntur argumenta.

SUMMARIUM.

Locus nil facit, ut Papa loquatur ut Papa, n. 27.
Discrimen inter Decretum Clementis VIII. Alexand. & Innoc. n. 28.
Cur Decretum Hispanæ Inquisitionis necessarium, n. 29.
Cur Papa loquens in Inquisitione, non loquatur ut Præses illius, sed ut Caput totius Ecclesiæ; Rex verò loquens in Congregatione Ordinis S. Jacobi, non loquatur ut Rex, sed ut ejus Ordinis Magister? n. 30.

An ea

An ea Decreta dicenda definitiones ex Cathedra, n. 31.

Censura Papa ut Papa sub iisdem circumstantiis immutabilis, ibid.

Rejicio Filgueiræ, n. 33. 34.

Quot Congregationes numeret, ibid.

An Cardinalium Declarationes sint leges? n. 35.

Inter se aliquando opponuntur, ibid.

Per hoc quod liber ab Ecclesia approbetur, non ideo est de fide quicquid continetur, etsi sit D. Augustini, n. 36.

Exercitiorum liber qualiter approbatus, ibid.

Liber damnari potest a Papa, vel ut Capite Inquisitionis, vel ut totius Ecclesia, n. 37.

A sententiâ declaratiâ Papa non potest fieri supplicatio, a legislativâ potest, ibid.

Ly tamquam in Decretis non importat impropietatem, n. 38.

N. 27. Ad argumentum resp. me in nullo autore antiquo legisse, quod ad hoc ut decretum sit certo Pontificium, non debeat emanare ab Inquisitione, nec ab ejus Notario subcribi; hoc enim perperam Adversarij requirunt, & ad summum probat, ut ait P. de la Fuente n. 139. Decreta ut tradita in

Tribunali Inquisitionis Romanæ, non habere vim generalem obligandi ex tunc, sed tantum ab eo die, quo per modum Legis Põtificiæ promulgata sunt: ut enim Papa loquatur ut Papa, nihil interest locus, ubi Papa suam mentem manifestat; dummodo enim ejus mens deinde publicetur, tenemur illi itare. Addo: sicut omnes DD. pro certo supponunt oppositum, ut dixi de Decreto Clementis VIII. (cujus discrimen à Decretis Alexandri, & Innocentij legi potest in P. de la Fuente *quest. 12.*) quod etiam emanatum à Congregatione, attramen est certo Pontificium, ita & alia. Addo etiam, quod discretivum Decreti certo Pontificij sumendum potius est à personis, & modo, quo Papa eas alloquitur, quam à loco; si enim Decretum alloquatur omnes Christi Fideles, & velit, ut indubitanter acceptetur, tunc Decretum est certo Pontificium, sive deinde immediate emanet à Papâ, sive à Congregatione, præcipiente Papâ; & ideo P. de la Fuente *diff. 1. quest. 8.* querens, quâ potestate Pontifices in his Decretis uti fuerint, ait. certum esse, usos fuisse autoritate Apostolicâ, seu Pastoris Universalis totius Ecclesiæ, non autem privatâ; nam alloquuntur ubique omnes, & loquuntur, ut Caput, quod præest omnibus membris. Hinc patet ad primam confirmationem. Ad secundam ait Filg. *pag. 45.* Decretum Hispanæ Inquisitionis non fuisse simpliciter necessarium ad hoc, ut De-

cretum Inquisitionis Romanæ obligaret Hispanos, quia hoc fuit editum de mandato Papæ, qui est Superior Inquisitionis Hispanæ, nam Præses Inquisitionis Hispanæ totam suam auctoritatem habet à Papâ; fuit ergo Inquisitionis Hispanæ Decretum necessarium, ut melius, & citius Romanæ Inquisitionis Decretum effectum suum fortiretur, & ut omne imprudens dubium tolleretur, quod fortè oriri posset de valore Decreti Romani, nisi à Decreto Hispanæ Inquisitionis, ejus Decreti Romani obligatio intimaretur.

Post hæc Doctoris Complutensis argumenta, restant nobis alia afferenda ex alijs, & solvenda.

Objicies primò: Si Rex Hispaniæ præcipiat aliquid in Congregatione Ordinis S. Jacobi, tunc non præcipit ut Rex, sed tantum ut dicti Ordinis Magister Generalis: ergo etiam Pontifex præcipiens in Inquisitione Romanâ non præcipit, ut Papa, sed ut Caput Romanæ Inquisitionis. Resp. cum P. Card. *tom. 4. n. 101.* esse manifestum discrimen, quia tunc Rex decernit tantum materiam propriam ejus Ordinis Militaris: ergo non præcipit ut Rex, sed tantum ut Caput ejus Ordinis; contra Papâ in Inquisitione decernit pro totâ Ecclesiâ, & materiam pertinentem ad totam Ecclesiâ, & omnes Fideles etiam Romanæ Inquisitioni non subiectos alloquitur: ergo decernit ut Caput totius Ecclesiæ.

Objicies secundò: Si Innocentij, & utriusque Alexandri Decreta essent ex Cathedra, essent definitiones ex Cathedra. Resp. ex P. de la Fuente *diff. 1. n. 138.* hoc non esse nisi puram de voce questionem, an dicta Decreta dicenda sint definitiones ex Cathedra. Si per definitionem ex Cathedra veniat quælibet Papæ infallibilis decisio, & declaratio in quacumque materiâ, in hoc sensu ea Decreta sunt definitiones ex Cathedra, quo sensu P. Suar. P. Vafq. P. Arriaga, P. Palao apud P. Cardenas n. 119. Decretum Clementis VIII. damnans absolutionem inter absentes, vocant definitionem ex Cathedra, & tale etiam dicitur à M. Mart. de Prado *l.c.* & quo sensu Herinx approbationem Religionum dixit n. 90. esse quodammodo Papæ definitionem, & P. Gasp. Hurt. *d. 11. diff. 15.* Decretum Papæ circa mores vocat definitionem. Si autem per definitionem ex Cathedra veniat Decretum declarans, & constituens veritatem definitam tamquam articulum fidei, & propositionem damnatam reddens hæreticam, in hoc sensu Decreta Alexandri, & Innocentij non sunt definitio ex Cathedra

D. Cõp. P. de la Fuente.

N. 28. P. Suar. P. Vafq. P. Arriaga. P. Palao. P. Card. Herinx. P. Gasp. Hurt.

Lumb.
Torrec.
P. de la
Fuente.
P. Card.
N.
32.

Cathedrâ, non enim Papæ damnatas opinio-
nes declarant hæreticas, nec earum contra-
dictorias declarant Catholicas, etsi damna-
tas dicant esse ut minimum scandalosas. Igi-
tur ea Decreta sunt declarationes ex Cathe-
drâ, non definitiones ex Cathedrâ, nisi in
primo, non in secundo sensu. Vid. Lumbier,
Torrec. & præcipue P. de la Fuente. *disf. 1.
quest. 18. & P. Card. tom. 4. disf. 1. cap. 7.*
Objicies tertio: Censuræ, ut à Papâ ema-
natæ, sunt perpetuæ, & immutabiles: sed
horum Decretorum censuræ non sunt tales, ut
constat ex particulis *pro nunc, & interea*; hæ
enim particulæ non imponunt perpetuum
silentium: ergo. Resp. cas censuras esse sub
ijsdem circumstantiis immutabiles; quod si
contingat, ut censuræ mutentur, erit, quia
circumstantiæ mutabuntur, puta, quia tol-
letur scandalum à damnatâ; ut enim dixi,
damnatae sunt scandalosæ *ut jacent*; & hoc pa-
tet appposito exemplari; nam Alexander VII.
damnat ut scandalosam propositionem 37.
*Indulgentia concessa Regularibus, & revocate à
Paulo V. sunt hodie revalidate.* Ecce est scan-
dalosa, quia supponit revalidatas; quod si
contingat, ut revalidentur, mutatis circum-
stantiis, non erit scandalosa, nec damnata. Ad-
dit P. de la Fuente n. 142. quod licet loqua-
mur de damnatis spectantibus ad jus natura-
le, vel Divinum, accidere possit, ut pro tem-
pore censura Papæ varietur; non quia ea ju-
ra sint mutabilia, sed quia eorum intelligentia
accedentibus novis rationibus potest va-
riari: exemplo sunt plurimæ opiniones, quas
Papâ damnat, quia dicunt aliquid esse pro-
babile; non enim repugnat, ut opinio nunc
improbabilis fiat postea probabilis, & econ-
tra, ut nunc accidit; plures enim olim pu-
tat e probabiles, sunt post ea Decreta impro-
babiles; & hoc quidem contingit sententiæ
tuenti Deiparam in Originali conceptam, ut
plures docent, quæ, & aliæ olim putaban-
tur probabiles, & aliquorum SS. Patrum
dictis conformes, & nunc aliquæ ex illis sunt
damnatae; aliquæ autem, nempe de peccato
originali Deiparæ, etsi non sit damnata, ni-
si ut defendatur, plurimi tamen merito vo-
lunt esse improbabilem. Quomodo autem
non erraret Papâ, qui nunc diceret opinio-
nem aliquam esse probabiliorē, quæ post-
ea evaderet minus probabilis, imò falsa? Ait
idem P. de la Fuente, ideo non erraturum,
quia mutarentur circumstantiæ: ita unus Pa-
pâ approbavit aliquam Religionem tam-
quam utilem, quam alius mutatis circum-
stantiis extinxit; unus damnavit aliquam
opinionem, ut piarum aurium offensivam,
& malè sonantem, quæ verò sensu intellecta

desivit esse malè sonans. Hæc P. de la Fuen-
te n. 103. & 142. ex Corduba in quaestio-
nario lib. 1. quest. 7. §. 14. ante finem, & alijs.
P. de la Fuente.
Cordu.

Nota autem hic quali per transennam, me
non capere doctrinam Filgu. à pag. 28. in N.
Censurâ, ubi primo quaritur, an Decreta Ale-
xandri sint idem, ac declarationes Cardina-
lium; & ait hoc esse discrimen, quod decla-
rationes Cardinalium ordinantur ad alia ne-
gotia, & possunt consulto, & inconsulto
Papâ fieri; talia autem Decreta sunt à Con-
gregatione Cardinalium consulto Papâ, &
ut vitetur vitæ Christianæ corruptela. Sec-
undò ait pag. 29. quod declarationes Cardi-
naliaum, (loquitur de omnibus,) si sint cir-
ca casum singularem, & fiant consulto Pa-
pâ, habeant vim legis ad casus similes; si au-
tem non fiant, & sint ad casus singulares,
non habeant vim legis pro similibus. Tertio
ait, Decreta Congregationum facta ex spe-
ciali Papæ mandato, seu Papâ consulto, pe-
rinde esse, ac si immediatè à Papâ produce-
rentur. Quarto ait, Congregationi Cardina-
lium nullam adesse potestatem leges con-
dendi, sed tantum interpretandi jam latas,
& colligit ex Bullâ Sixti V. adeoque si no-
vam legem condit, est immediatè à Papâ.
Quinto, Decreta Alexandri vocat Decreta
S. Rom. & Universalis Inquisitionis. Sextò
pag. 58 ipsa Decreta Alexandri esse à Papâ,
ut loquente ex Cathedrâ.

Hæc ego non capio, primò, quia non vi-
deo, quomodo Decreta Alexandri modo vo-
cet Decreta Congregationis, modò Decre-
ta Papæ loquentis ex Cathedrâ: secundò
non video quomodo ex verbis Sixti inferat,
nulli Cardinalium Congregationi (numerat
autem quindecim) inesse potestatem con-
dendi leges; nam Sixtus videtur tantum lo-
qui de Congregatione Concilij Tridentini,
quæ quia respicit dogmata fidei, & morum,
rectè Cardinalibus non inest autoritas no-
vas leges cõdendi circa fidei dogmata; num-
quid aliæ Congregationes tractant de mate-
ria fidei? Tertio, si Filgueira, quia Sixtus
declarat nullam inesse auctoritatem leges
condendi Congregationi Tridentini circa
fidei dogmata, insert citatus Author nullam
alijs Congregationibus vim inesse ad novas
leges condendas; ita ego, quia Sixtus ex-
pressè ait, se impertiri facultatem, *se consul-
to*, Cardinalibus interpretandi, quæ spectant
ad morum reformationem, dicam ego nul-
lam omnino auctoritatem inesse alijs quin-
decim Congregationibus ad tractanda nego-
tia, nisi consulto Papâ; sicut autem hoc di-
cere non possum, ita neque dici potest, quod
dicit Filgueira. Advertendum autem, quod
licet

licet Doctores passim cum Bonacina, Diana, Herinx *tom. 2. d. 3. quest. 14.* asserant Cardinalium declarationes non habere vim legis, saltem ex defectu promulgationis; sunt tamen maximi ponderis, nec ab illis, si authenticæ sint, facile recedendum, ut constat ex Rotâ Romanâ, quæ in litibus decidendis sequitur eas declarationes, tamquam decisiones probabilissimas. Quia autem interdum Cardinalium declarationes sunt inter se oppositæ, ait Caram. Diana, & Herinx *n. 185.* ideo Urbanus VIII. die 11. Augusti anno 1632. decrevit nullam fidem illis, siue in iudicio, siue extra, esse adhibendam, nisi in authenticâ formâ, solito sigillo, & subscriptione Cardinalis Præfecti, & Secretarij ejus Congregationis pro tempore existentium munitæ fuerint. Hoc certum, quod, si Papa approbet, & jubeat observari declarationem Cardinalium, habeant vim legis, si promulgentur. Vid. de hac re Illust. D. M. Tapiam *tom. 1. lib. 4. quest. 8. art. 8.* qui licet sustineat, ut probabilis declarationes Cardinalium habere vim legis obligantis in utroque foro omnes, & semper, (quod ego etiam verius puto) ac si à Summo Pontifice edite essent, & ita sentiunt Nicolaus Garcia *tom. 1. de Beneficijs in Præfatione, M. Mand. randa, Moneta, P. Salas de Leg. tr. 14. d. 21. P. Salas sect. 12. Barbosa, & alij;* attamen idem M. Tapia sententiam negantem habere vim legis, sed tantum esse dictamen gravissimorum Patrum, asserit probabilem cum P. Sanch. *tom. 3. de Matr. lib. 8. d. 2. n. 10. Navarro consil. 34. de Præbendis, Valero de Differentiâ utriusque fori, verbo absolutio, diff. rentia 1. n. 20. Pontio lib. 3. de Matr. cap. 13. Diana, §. 2. n. 1. Diana 1. p. tr. 10. ref. 29. & alijs.* Omitto, quæ Doctus Filguei. prolixo labore transcribit ex suo Th. Hurtado circa libros prohibitos: de quibus vide Herinx *tom. 3. d. 9. quest. 8.* per totam, & P. Arfdekin *quest. 4. & 5. P. Gasp. Hurt. d. 10. diff. 11. Caram. tuse lib. 1. a. n. 318. & a. n. 255.* eruditè, & M. Hozes *pag. 644. & P. Moya tom. 2. tr. 5. P. Moy. quest. 10.* per totam.

N. Benè autem monet Abulensis in Defensorio *p. 2. cap. 81.* quod non ideo, quod Ecclesia approbat aliquem librum, etsi S. Augustini, esse de fide quicquid in eo continetur; ait enim, si approbatio Ecclesia hoc sonaret, quod definitio ejus, scilicet quod quando approbat libros Authoris, (expressè loquitur de libris S. Augustini, quos S. Ecclesia in Synodo quinta Constantinopolitana, Collatione tertiâ, & Gelasius Papa in Concilio primo Romano approbavit) ita haberentur contenta in illis libris, ac si omnia, & singula essent per Ecclesiam

determinata jam tanta esset authoritas librorum approbatorum, sicut authoritas Sacri Canonis Biblia. Hæc Abulensis, qui disertè hoc probat, & subdit, quod Ecclesia assereret contradictoria, eo quod approbaverit etiam libros S. Hieronymi, qui multis in locis directè contradicit Augustino. Vid. Em. Aguir. *tom. 3. in S. Anselmum d. 136. sect. 2. P. Val. in Analyfi Fidei lib. 8. cap. 3.* per totum, & P. de la Fuente *diff. 1. n. 136.* ubi notat maximi momenti esse approbationem libri Exercitiorum S. P. Ignatij, non enim approbatur in Generali, ut sæpe approbantur libri SS. Patrum, nec ea approbatio aliud præstat, quàm quod ille S. Pater pie, & utiliter scripserit, non autem approbatur tamquam verum omne, quod scripsit: at liber Exercitiorum est approbatus approbatione speciali, quæ est longè maioris efficaciæ, à Paulo III. autoritate Apostolicâ, & ex certâ scientiâ post accuratum examen, & frequentem fructus experientiam, quos Ecclesiæ attulit, & omnia, & singula in eis contenta approbantur, & collaudantur.

Objicies quarto: Eodem tenore procedunt Decreta Pontificia circa libros, ac circa opiniones: sed ea non sunt Pontificia, sed à Papa tantum, ut Capite Inquisitionis Romanæ ergo nec ista. Respondeo dupliciter daminari posse librum, primò per Decretum Pontificium ex plenitudine Apostolicæ potestatis, obligando omnes Fideles, ne eum legant; secundo per Decretum Papæ, ut Prædictis Congregationis: si hoc modo fiat, non obligat nisi subiectos Romanæ Inquisitioni; si illo modo fiat, obligat omnes: quod si aliquando, ut accidit in Hispaniâ, Pontifex supplicetur, ut eum permittat, & constet, cur talis liber sit damnatus, & opiniones propter quas est damnatus, tunc legi poterit, at juxta damnatas nemo operari poterit. Addo Papam damnare posse librum, tum per sententiam declaratoriam, damnando ut hæreticum, blasphemum, scandalosum; tum per sententiam legislativam, vetando ejus lectionem: à primâ sententiâ numquam fieri potest supplicatio, & ubique terrarum censendus est hæreticus, aut scandalosus; à secundâ potest. Vid. P. Card. *tom. 4. diff. 1. a. n. 220. Filg. a. pag. 42. Torrec. diff. 3. a. n. 23. & P. Tab. tom. 1. in Decal. lib. 2. cap. 1. de Fide n. 56.*

Ex his infer, in his Decretis reverà declarari doctrinas esse scandalosas; sunt autem scandalosæ, non quia damnatæ, sed sunt damnatæ, quia scandalosæ: tò autem tamquam, quod additur in Decretis, non significat improprietatem, sed veritatem. Plura scitu digna dabit P. de la Fuente. *g. 19. a. n. 143.*

SE.

C. Agui.
P. Val.
P. de la
Fuente.

N.
37.

P. Card.
Filgue.
Torrec.
P. Tab.
bur.

N.

38.

P. de la
Fuente.